

Forord

C. Brunsgaard og Henry E. Pedersen

Over 100 Aar er gaaet, siden den sidste - forøvrigt ogsaa den første - Beskrivelse af Thy og Vester Han Herred fremkom. I 1801 udgav Sognepræst Knud Aagaard, Skjoldborg, sin lille Bog „Physisk, oeconomic og topographisk Beskrivelse over Thye, beliggende i Thisted Amt, Aalborg Stift”. Knud Aagaards Bog med sine 250 smaa Sider gør i Dag et meget beskedent Indtryk, men Bogen har dog sin store Værdi til Belysning af Forholdene i vor Landsdel paa den Tid. I 1842 udkom et noget fyldigere Værk om Thisted Amt, forfattet af Sognepræst C. Diørup, Thorup. Det hed „Thisted Amt, beskrevet efter Opfordring fra det kgl. Landhusholdningsselskab”, og det var paa godt 500 Sider, men ligesom Aagaards Bog uden Illustrationer.

Pastor Aagaard slutter sit Forord saaledes:

Maatte nu dette lille Skrift opvække den Interesse for Thye, at Regeringen, Landhusholdningsselskabet og oplyste Patrioter ville afhjælpe denne Provindses Mangler og bringe de savnede Vindskibeligheds Grene til Fremvekt. Maatte denne Del af Fædrelandet herefter nyde Sejladsens Fordele, see tomme Hænder sat i Virksomhed ved Uldfabriker, vejledes til Skoves Anlæg, nyde Jordens større Fordele ved Indhegning, ved Kleverens almindelige Udbredelse, ved Hørrens, Kartofflens og andre Jordfrugters Dyrkning. Maatte den overdrevne Parcellerings Skadelighed indses og hemmes. Maatte i Thyland selv dannes et Vindskibelighedens Selskab til Betleriets Afskaffelse og ernærende Flittigheds Opmuntring.

Vi tør jo nok sige, at den gamle Lokalhistorikers ønsker i det store og hele er gaaet i Opfyldelse. Der er siden hans Tid her paa Egnen dannet mangt et „Vindskibelighedens Selskab”, og Landet mod Nordvest staar ikke i al Almindelighed tilbage for andre Dele af Landet. Trafikforholdene, der længe virkede hæmmende paa mange Omraader, er i de senere Aar bleven stærkt forbedrede, og nye Forbedringer turde være i Vente.

Baggrunden for Udgivelse af Værket „Landet mod Nordvest” er derfor ogsaa en anden end den, Pastor Aagaard havde. Værkets Tilblivelse skyldes hovedsagelig den Bølge af Hjemstavnsfølelse, der - ikke mindst i de for Danmark skæbnetunge Aar 1940-45 - er gaaet over Landet.

Udgivelsen har været drøftet mellem Thyboforeningen i København, Forlaget og Redaktionen, og der var Enighed om det betimelige i at søge tilvejebragt en samlet Skildring af Thy og Vester Han Herreds Historie, de forskellige Egenes Ejendommeligheder og Natur, Befolkningens Liv og Virke, Sprogets og Sindets Karakteregenskaber.

Det har været Redaktionen magtpaaliggende at samle den bedst mulige Stab af sagkyndige Medarbejdere, saaledes at Værket kunde komme til at give et fuldgyldigt Billede af Landsdelen. Her skal nedfældes Nutidens Opfattelse af Fortidens Sæder og Skikke, Levevis og Livsvilkaar. Her skal fortælles om Begivenheder, der gennem Tiderne har været med til at præge Landsdelen og paavirke Tankesættet, og om Folk fra Egnen, hvis Navne blev kendt langt ud over Sognenes Grænser, og som var med til at kaste Glans over baade deres Fædreland og deres Hjemstavn. Redaktionen har søgt at føre Værkets skildringer saa nær op til Nutiden som muligt og har bl. a. ogsaa medtaget en Omtale af Begivenhederne under den tyske Besættelse. Forlaget har paa sin Side lagt an paa, at værket i teknisk Henseende skulde blive virkelig smukt, saa det frem gennem Tiderne i de mange Hjem kunde være et kært Eje.

Det fuldkomne er naturligvis ikke naaet, men samtlige Medarbejdere er med lyst og Interesse og med den bedste Villie gaaet til Opgaven. Nu maa saa Læserne dømme om, i hvor høj Grad Bestræbelserne er lykkedes. At Værket vil blive en bibliofil sjældenhed, ligger uden for al Tvivl, idet der kun fremstilles et begrænset Antal Eksemplarer som alle numereres.

C. Brunsgaard. Henry E. Pedersen.

(Kilde: Landet mod nordvest, bd. 1, side 5-6).